

سال تعطیلی 97 - 96

عجیب است که آمار کشوری وجود ندارد، غریب است که وزارتخانه آموزش و پرورش با این طول و عرض و تشکیلات، آمار روزهای تعطیل شده مدارس را نگه نمی‌دارد و نمی‌داند که تا امروز آلودگی هوا چند روز کرکره آموزش را در گوشه‌گوشه ایران پایین کشیده است. آموزش و پرورش یکی از استان‌ها راهنمایی‌مان کرد که خودمان در اینترنت جست‌وجو کنیم و تاریخ‌ها را پیدا کنیم.

عجیب است که آمار کشوری وجود ندارد، غریب است که وزارتخانه آموزش و پرورش با این طول و عرض و تشکیلات، آمار روزهای تعطیل شده مدارس را نگه نمی‌دارد و نمی‌داند که تا امروز آلودگی هوا چند روز کرکره آموزش را در گوشه‌گوشه ایران پایین کشیده است. آموزش و پرورش یکی از استان‌ها راهنمایی‌مان کرد که خودمان در اینترنت جست‌وجو کنیم و تاریخ‌ها را پیدا کنیم.

مسئولی در وزارتخانه هم تلویحا گفت انگیزه‌ها برای ثبت این روزها برایشان باقی نمانده، چون پارسال که این آمار را ثبت و ضبط کرده‌اند کسی از بالادستی‌ها برایش مهم نبوده و به آن اعتنا نکرده است.

با این حال یکی از مدیران مدارس متوسطه تهران، حدودی به ما گفت که در 40 روز اخیر نزدیک به ده روز تعطیل بوده‌اند، خودمان هم می‌دانیم که در استان تهران از روز دوشنبه مدارس تعطیل بوده و دانش‌آموزان زیر سایه سنگین آلاینده‌ها، خانه‌نشین شده‌اند.

با این که تقریبا همه اتفاق نظر دارند که تعطیل شدن مدارس چاره کار نیست، اما این نسخه تکراری هنوز در مواقع آلودگی هوا تجویز می‌شود، تصمیمی که امسال به‌زودی تکرار شده که حتی دانش‌آموزان را کلافه کرده چه برسد به معلمان که صدای فغانشان در گفت‌وگو با رسانه‌ها شنیده می‌شود.

یکی از این معلمان به ما گفت مدارس نمونه دولتی و غیرانتفاعی، ساعت‌های از دست رفته را با کلاس‌های فوق‌العاده پر می‌کنند، اما در مدارس عادی دولتی، کلاس‌های درس را فشرده‌تر می‌کنند تا روزهای از دست رفته جبران شود. او البته می‌گوید این فشرده شدن کلاس‌ها، دانش‌آموزان و معلمان را خسته کرده است.

مدیر یکی از دبیرستان‌های تهران نیز به ما خبر می‌دهد که معلم‌ها، کلاس‌های مدرسه‌ها را تقاضا دارند برای چند هفته روزهای پنجشنبه، مدرسه دایر باشد تا عقب‌افتادگی‌های درسی جبران شود و او البته مانده است که خلاف مقررات کار کند و مدرسه را دایر یا بازهم تدریس فشرده‌تر را به معلمانش توصیه کند.

جریان ناپیوسته یادگیری

کشور چهار فصل ما چند سالی است که هزار رنگ شده. در حالی که چند استان‌ها سرخوش از بارش‌های زمستانی‌اند و زیر تن پوش سفید خود کمی از دلهره کم‌آبی تابستان فاصله می‌گیرند، برخی استان‌ها دستشان در پوست گردوی گرد و غبار است و برخی دیگر در حال خفه شدن زیر چتر خاکستری آسمان، برخی هم دعای باران می‌خوانند که نمی‌بارد و آسمان با لجاجت برایشان خست به‌خرج می‌دهد.

حکایت خوزستان، حکایت تلخی است و یکی از نماینده‌های آن در مجلس شورای اسلامی به خبرگزاری خانه ملت گفته است، گرد و غبار این ذرات ریز و معلق وضعیت آموزشی استان را بغرنج کرده است. او گفته است دانش‌آموزان خوزستانی از نظر روحی در شرایط مناسبی نیستند و نمی‌توانند بر مسائل درسی تمرکز کنند. جواد کاظم نسب در عین حال نگران تعطیلی‌های پیاپی مدارس خوزستان است که ریزگردها باعث و بانی‌اند، ولی می‌گوید اگرچه یکی از راهکارهایی که می‌تواند مانع آسیب دیدن دانش‌آموزان شود تعطیلی مدارس است، اما این تعطیلی‌ها بر روند آموزشی دانش‌آموزان تأثیرات نامطلوبی دارد و باعث وقفه در آموزش می‌شود.

این گله، حقیقتی اظہر من الشمس است که تقریبا مردم و مسئولان درباره‌اش اتفاق نظر دارند. طبق مصوبه

شورای عالی آموزش و پرورش یک سال تحصیلی در کشور که از ماه مهر شروع می‌شود و تا پایان خرداد ادامه دارد شامل 185 روز یا 37 هفته پنج روزه است (از شنبه تا چهارشنبه)، مصوبه‌ای که روی کاغذ تقریباً فاصله معناداری با بقیه کشورهای جهان ندارد. به طور مثال یک سال تحصیلی در آلمان 193 روز، در انگلیس 189 روز، در ترکیه و آمریکا 180 روز، در کانادا 183 روز، در استرالیا 197 روز و در ژاپن 200 روز است. اما مشکل ما وقتی شروع می‌شود که تعطیلات اورژانسی وابسته به وضعیت آب و هوا نیز به تعطیلات رسمی اضافه می‌شود و یک سال تحصیلی‌مان را از آنچه پیش‌بینی شده کوچک‌تر و جمع و جورتر می‌کند.

در تقویم سال 96، 104 روز، پنجشنبه و جمعه و 21 روز تعطیل رسمی است که می‌شود 125 روز از 365 روز سال. به جز این روزها از مهر امسال تا امروز مدارس در روزهای دیگری نیز با به علت آلودگی هوا تعطیل بوده یا به علت سرما یا به دلیل هجوم ریزگردها یا به دلایلی همچون شمارش آرای انتخاباتی در مدارس. بنابراین منصفانه که نگاه کنیم لطمه به سیستم آموزشی کشور سنگین است و عاقبتش ورود فشار مضاعف به دانش‌آموزان و معلمان که فقط کسالت و دلزدگی به بار می‌آورد.

محمدالهی، کارشناس آموزش و پرورش، منتقد این وضع است و می‌گوید با حساب سرانگشتی که تا پایان اردیبهشت 97 و با توجه به تقارن ماه رمضان با پایان سال تحصیلی داشته است، دانش‌آموزان فقط 155 روز پای درس معلم می‌نشینند که فاصله زیادی با تقویم مصوب 185 روزه دارد. او می‌گوید این تعطیلی‌های پیاپی به این ترتیب از یک سو طول سال تحصیلی را کوتاه می‌کند و از سوی دیگر پیوستگی تدریس را از بین می‌برد به طوری که دانش‌آموزان مجبور به حفظ طوطی وار مطالب و معلمان مجبور به تدریس‌های فشرده با کمترین تکرار و تمرین می‌شوند.

آلودگی را چاره کنید

یک سال تحصیلی ایرانی به اسم 9 ماهه است، ولی در عمل بچه‌ها هشت ماه در کلاس‌ها و درسی‌ها حاضر می‌شوند، چون ماه خرداد گرچه جزو سال تحصیلی محسوب می‌شود، ولی فصل امتحانات است و آموزشی در آن اتفاق نمی‌افتد. در این هشت ماه نیز یا تعطیلات رسمی است یا تعطیلات پیش‌بینی نشده مثل آلودگی هوا که دیگر صدای همه را در آورده است.

البته تابستان امسال مهدی نوید ادهم، دبیرکل شورای عالی آموزش و پرورش به ایسنا توضیح داده بود که برای جبران عقب‌افتادگی دروس، لایحه‌ای در دولت تنظیم و به مجلس ارسال شد تا تقویم آموزشی تغییر کند و لزوماً در بازه زمانی مهر تا خرداد نباشد که مجلس با این کار مخالفت کرده است. او گفت در نتیجه چاره‌ای نیست جز این که معلمان و مدارس با برنامه‌ریزی، سرفصل‌های مشخص شده را بموقع تدریس کنند و اجازه ندهند دانش‌آموزان عقب بیفتند.

دیروز هم که ما با سخنگوی کمیسیون آموزش مجلس گفت‌وگو کردیم، مسلم شد که نماینده‌های خانه ملت همچنان تمایلی به تغییر تقویم آموزشی ندارند. حمایت میرزاده قاطعانه گفت، کمیسیون متبوعش فعلاً این موضوع را در دستور کار ندارد و اساساً باور دارند که مشکل آلودگی هوا با جابه‌جایی تعطیلات مدارس حل نمی‌شود، بلکه باید به جای پاک کردن صورت مساله، دولت به فکر توسعه حمل و نقل عمومی و حل ریشه‌ای آلودگی هوا باشد.

و اما حل ریشه‌ای آلودگی هوا؛ بخشی از دستگاه‌های مسئول از نبودن بودجه دم می‌زنند و بخشی دیگر از نبودن اراده برای حل مشکل؛ دو موضوعی که تا هست آلودگی هوای شهرها و تعطیلی مدارس با همه تبعات و پس‌لرزه‌هایش هم هست.

مریم خباز

جامعه